

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse om juniorimesterlære

12. marts 2025
Sagsnr.: 25/01693
Center for Folkeskole
KNI

Indholdsfortegnelse

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk

CVR-nr.: 29634750

Børne- og
Undervisningsministeriet

1. Høringen	3
1.1. Høringsperiode	3
1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.	3
2. Høringssvarene	4
2.1. Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen	4
Målgruppe	5
Arbejds miljø og børneattester	7
Varetagelse af undervisningen	10
National monitorering og evaluering	10
2.2. Bemærkninger til de enkelte kapitler i bekendtgørelsesudkastet	11
2.2.1. Formål og organisering (høringsversionens kapitel 1, §§ 1-4)	11
Fagrækken	12
Skolelederens ansvar og tilrettelæggelse	14
2.2.2. Praktik i virksomhed og praktikaftaler (høringsversionens kapitel 2 §§ 5-9)	16
Praktikaftaler – skolelederens rolle	16
Kontaktperson	19
Ejer- og forsikringsforhold	20
Arbejds miljø	21
Indholdet af aktiviteterne i praktik	24
Økonomi	25
2.2.3. Praktiske undervisningsforløb og rammer for driftsoverenskomster (høringsversionens kapitel 3, §§ 10-17)	27

Tilsyn	27
Formål	27
Samlæsning	28
Driftsoverenskomster	29
2.2.4. Afsluttende evalueringssamtale (høringsversionens kapitel 4, § 18)	32
3. Den endelige bekendtgørelse i forhold til høringsversionen af bekendtgørelsen	32

1.1. Høringsperiode

Et udkast til bekendtgørelse om juniormesterlære har i perioden fra den 13. december 2024 til den 24. januar 2025 været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Herudover blev udkastet til bekendtgørelse offentliggjort på Høringsportalen den 13. december 2024.

1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over de hørte myndigheder, organisationer m.v., der har afgivet høringssvar, og om høringssparten havde bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse.

Nr.	Høringspart	Høringssvar modtaget ved høringsfristens udløb	Bemærkninger	
			Ja	Nej
2	Arbejdstilsynet	X	X	
7	Børne- og kulturchefforeningen	X	X	
8	Børnerådet	X	X	
10	Børns Vilkår	X	X	
11	Danmarks Lærerforening	X	X	
12	Danmarks Private Skoler – grundskoler & gymnasier	X	X	
14	Danmarks Vejlederforening	X	X	
15	Dansk Arbejdsgiverforening	X	X	
20	Dansk Industri	X	X	
26	Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne	X	X	
30	Danske Regioner	X	X	
32	Danske Skoleelever	X	X	
33	Danske SOSU-skoler	X	X	
34	Danske SOSU-skoler - Bestyrelserne	X	X	
35	Datatilsynet	X		X
43	Fagbevægelsens Hovedorganisation	X	X	
45	FGU Danmark	X	X	
48	FOA	X	X	
50	Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD)	X	X	
57	Friskolerne	X	X	

61	HK Danmark	X	X	Side 4/33
65	KL	X	X	
67	Klagenævnet for specialundervisning	X		X
73	Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS)	X	X	
77	Lærernes Centralorganisation	X	X	
83	Rigsrevisionen	X		X
84	Rådet for Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU)	X		X
87	Selveje Danmark	X	X	
88	Skole og Forældre	X	X	
89	Skolelederforeningen	X	X	
95	Uddannelses- og Forskningsstyrelsen	X		X
96	Uddannelsesforbundet	X	X	
99	Ungdomsskoleforeningen	X	X	
100	Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening	X	X	
102	Lederne	X	X	
103	Erhvervsstyrelsen	X		X
104	Tradium	X	X	
105	UU Frederikssund	X	X	

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar om udkastet til bekendtgørelse om juniormesterlære.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets (herefter STUK) bemærkninger til høringssvarene er skrevet med kursiv.

Der er under pkt. 3 opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget på høringsparternes foranledning i forhold til det udkast, som har været i høring.

2.1. Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) udtrykker, at foreningen vil være optagede af, at juniormesterlæreordningen udvikles over årene.

BKF, Ungdomsskoleforeningen og **FGU Danmark** finder det problematisk, at ordningen allerede skal træde i kraft 1. august 2025.

HK Danmark (HK) og **Danmarks lærerforening (DLF)** er bekymret for, at juniormesterlæreordningen kommer til at

være en ordning, hvor en lang række elever alene kommer i et praktisk undervisningsforløb og ikke i en virksomhed i strid med de politiske ambitioner.

Danmarks Private Skoler og **FRISKOLERNE** konstaterer, at bekendtgørelsen ikke omhandler frie skoler.

Lærernes Centralorganisation efterspørger en hjemmel i institutionslovene til at indgå driftsoverenskomster.

Uddannelsesforbundet anbefaler, at der indføres en elevløn på niveau med den på fgu. Forbundet er bekymret for, om juniormesterlæreordningen udfordrer de praktik- og oplæringsressourcer, der er i virksomhederne.

STUK's bemærkninger:

Juniormesterlæreordningens struktur, ikrafttræden m.v. er fastsat i lovgivningen og falder derfor uden for bekendtgørelsens rammesætning.

Med vedtagelsen af lov nr. 1659 af 30. december 2024 om ændring af lov om folkeskolen, lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love (Folkeskolens kvalitetsprogram mv.) er der kommet en hjemmel i institutionslovene til at udbyde praktiske undervisningsforløb (§ 3 og § 4 i ændringsloven).

STUK kan bekræfte, at private skoler ikke er omfattet af bekendtgørelsen.

STUK kan oplyse, at der ikke er hjemmel til at fastsætte regler om elevløn for elever i juniormesterlære.

Målgruppe

Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS) udtrykker bekymring for, at juniormesterlæreordningen kan medføre, at elever, der har behov for et andet skoletilbud, ikke bliver henvist hertil, men i stedet tilbydes juniormesterlæreordningen. **LOS** savner en tydeliggørelse af rammerne for ordningen i behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD) peger på vigtigheden af, at juniormesterlære også tilbydes unge i behandlings- og

specialundervisningstilbud såvel som specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

DLF udtrykker bekymring for elever med særlige støttebehov, der er visiteret til specialundervisning, og vælger juniormesterlære. **DLF** mener, at der bør rettes et større fokus på disse elever, så de kan få tilstrækkelig støtte i ordningen.

Uddannelsesforbundet retter en opmærksomhed på, at de unge i juniormesterlære udgør en ny målgruppe for mange arbejdspladser, og at det ikke er sikkert, at arbejdspladserne har de rette kompetencer til at håndtere unge, der for eksempel har diagnoser eller mistrives.

Uddannelsesforbundet pointerer, at det kræver en vis modenhed og robusthed af de unge, at være i en ordning, der veksler mellem skole og praktik.

Lederne mener, at juniormesterlæreordningen skal være en nødløsning for de få elever, der ikke kan gennemføre folkeskolen inden for de nuværende rammer og alle andre muligheder er udtømt.

Skolelederforeningen finder det problematisk, at alle folkeskolens elever kan vælge ordningen, da det bør bero på en faglig vurdering.

Uddannelsesforbundet opfordrer til at inddrage ungdomsskoler, FGU-institutioner og erhvervsskoler i udviklingen af tilbuddet.

FGU Danmark stiller sig til rådighed i forhold til det fortsatte implementeringsunderstøttende arbejde, herunder at udbrede og dele information om ordningen samt FGU-institutionernes erfaringer.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af loven, at der ikke er visitation til ordningen, og at alle elever i 8. og 9. klasse derfor kan vælge juniormesterlære. Det ligger derfor uden for folkeskolelovens bemyndigelse i § 9 a, stk. 7, at fastsætte regler om juniormesterlære, der medfører begrænsninger i adgangen til ordningen.

STUK kan om behandlings- og specialundervisningstilbud og børne- og ungehjem oplyse, at det følger af lovens bemærkninger, at:

"Elever, der er henvist til segregerede specialundervisningstilbud, også vil kunne vælge juniormesterlæreordning med forældrenes samtykke. Beslutningen om tilrettelæggelsen af elevens juniormesterlæreordning, herunder eventuel godkendelse af praktiksted, vil dog skulle træffes af en skoleleder ved en folkeskole. Det betyder for elever på behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, at tilrettelæggelsen vil skulle drøftes med den skoleleder, som også træffer beslutninger om fritagelse fra fag og prøver for specialundervisningstilbuddets elever". Styrelsen kan oplyse, at dette forventes præciseret ved en ændring af kvalitetsaftalebekendtgørelsen.

Arbejds miljø og børneattester

BKF angiver, at der er vigtigt at få regler om arbejds miljø og indhentelse af børneattester ind i bekendtgørelsen, da elever i juniormesterlære ofte vil være i praktik, der minder om et ansættelsesforhold.

KL anbefaler, at bekendtgørelsen også omfatter regler, som angiver eventuelle krav om indhentning af børneattester, og hvem der har ansvaret herfor.

Skole og forældre påpeger, at bekendtgørelsen mangler en bestemmelse om børneattester.

Børnerådet vurderer, at virksomheder, der har elever i juniormesterlære, bør omfattes af reglerne for indhentelse af børneattester, da eleven i juniormesterlære har en fast tilknytning til virksomheden, modsat kortvarig erhvervspraktik.

Børns Vilkår bemærker, at børneattester selvfølgelig skal indhentes fra virksomheder, der har elever i juniormesterlære.

Børnerådet finder regelgrundlaget for elevers ret til beskyttelse under praktik uklart, og at bekendtgørelsesudkastet ikke er tilstrækkelig præcist i forhold til lovgrundlaget, som skolens leder skal godkende praktikaftaler ud fra.

Uddannelsesforbundet påpeger, at det er vigtigt, at de unge i juniormesterlære er omfattet af arbejds miljøregler for unge i praktik, og at der er en grænse for antal timer, de må arbejde dagligt.

KL finder det afgørende, at kommunerne har de nødvendige redskaber og ressourcer, så kommunen kan leve op til de krav, der stilles i forhold til elevernes sikkerhed m.v. samt

mulighed for at føre tilsyn med virksomheder og institutioner, som har elever i praktik eller praktiske undervisningsforløb.

HK er bekymrede for om bekendtgørelsen i tilstrækkelig grad imødegår eventuelle overtrædelser af arbejdsmiljøreglerne.

STUK's bemærkninger:

Med vedtagelsen af lov nr. 1659 af 30. december 2024 om ændring af lov om folkeskolen, lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love (Folkeskolens kvalitetsprogram mv.) er indsat en ny bemyndigelse i folkeskolelovens § 9, stk. 12, om regler om arbejdsmiljø, og hvad elever i praktik mv må beskæftige sig med, som lyder:

"Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om elevers deltagelse i praktik m.v., herunder om, hvilke aktiviteter i virksomheden eleverne må deltage i, om skolelederens og virksomhedens eller institutionens ansvar og om udveksling af oplysninger".

Det fremgår af bemærkningerne til ændringsforslaget, at hjemlen blandt andet som følge af indførelse af juniormesterlære har til formål at understøtte en bedre sammenhæng mellem reglerne i folkeskoleloven, arbejdsmiljøloven og undervisningsmiljøloven, så det sikres, at skolen og den virksomhed eller institution, der har taget eleven i praktik m.v., ved, hvilke opgaver og oplysninger de hver især er ansvarlige for, og hvilke aktiviteter i virksomheden eleverne må deltage i, når de er i praktik m.v. Juniormesterlære er en af flere måder at være i praktik på. Det er forudsat at reglerne om, hvad elever må når de er i praktik m.v., samles i én bekendtgørelse.

STUK kan oplyse, at den bekendtgørelse, der skal udmønte hjemlen, forventes udstedt senest 1. juli 2025.

STUK kan om børneattester oplyse, at der er indsat en bestemmelse herom i bekendtgørelsens § 8, nr. 10. Virksomheden får hermed en forpligtelse til at bekræfte og sikre at kontaktpersoner og andre med direkte kontakt til eleven ikke er dømt for forhold, som fremgår af en børneattest.

BKF, Danske Skoleelever, DLF, FGU Danmark, og Uddannelsesforbundet efterspørger, at vejledningsopgaven i kommunen, herunder i den kommunale ungeindsats (KUI), rammesættes.

BKF nævner vigtigheden af at sikre informeret valg for elever og forældre. Det gælder også forpligtende information om elevens mulighed for folkeskolens afgangseksamen, når eleven vælger juniormesterlære.

Danske skoleelever finder, at alle elever skal kunne få objektiv vejledning om ordningen.

FGU Danmark finder, at der bør være et fokus på at sikre sammenhæng i vejledningen om hhv. juniormesterlære og FGU.

FGU Danmark opfordrer til, at der udarbejdes vejledningsmateriale målrettet virksomheder og udbydere af praktiske undervisningsforløb, og at der igangsættes en informations- og kommunikationsindsats om mulighederne og elementerne i juniormesterlæreordningen, så elever, forældre, vejledere, undervisere, ledere og virksomheder klædes på til at håndtere den nye opgave.

FH mener, at der skal være en tydelig og klar vej tilbage til uddannelsessystemet for de unge, der vælger juniormesterlærerordningen, men som efterfølgende ønsker at starte på en 2-årig gymnasial uddannelse.

Lederne mener, at det skal være muligt for elever, der har afsluttet et juniormesterlæreforløb, at få tilrettelagt en vej mod alle ungdomsuddannelser, så juniormesterlære ikke stiller eleverne dårligere.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at den kommunale ungeindsats vil få en særlig vejledningsforpligtelse over for elever i 7. klasse, som overvejer at påbegynde juniormesterlæreordningen i 8. klasse. Det fremgår endvidere, at der forventes fastsat regler herom i vejledningsbekendtgørelsen. Styrelsen kan derfor oplyse, at vejledningsbekendtgørelsen vil blive ændret, så det kommer til at fremgå, at der skal gives vejledning om juniormesterlære.

STUK kan endvidere oplyse, at det er fastsat i folkeskoleloven, at elever i juniormesterlære afslutter 9. klasse med afgangseksamen med juniormesterlære. Denne afgangseksamen giver adgang til erhvervsuddannelserne, men ikke til eux forløb. Der henvises til § 2 i lov nr. 1659 af 30. december 2024 om ændring af lov om folkeskolen, lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love (Folkeskolens kvalitetsprogram m.v.). Såfremt en elev opnår afgangseksamen med juniormesterlære, vil det fortsat være muligt at søge

øvrige ungdomsuddannelser, men ansøgeren vil i så fald skulle til en optagelsesprøve og/eller samtale.

Varetagelse af undervisningen

BKF, KL, Ungdomsskoleforeningen og

Skolelederforeningen efterlyser størst mulig fleksibilitet i organiseringen af ordningen, herunder mulighed for at lade undervisningen i folkeskolens fag (i mindst dansk og matematik) m.v. varetage af ungdomsskolen.

Selveje Danmark mener, at STU-operatører vil være oplagte til at forestå det praktiske undervisningsforløb.

STUK's bemærkninger:

Det er fastsat i folkeskoleloven, at undervisningen i mindst dansk og matematik skal foregå i folkeskolen. Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.2.1.5. Indholdet af undervisningen i fagene i [høringsnotatet](#) over L 41, hvor der blandt andet er uddybet nærmere om ungdomsskolen.

Det følger også af loven, at de praktiske undervisningsforløb kan varetages af ungdomsskolen, FGU-institutioner eller institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Der er derfor ikke hjemmel til at lade STU-udbydere varetage de praktiske undervisningsforløb.

National monitorering og evaluering

FOA finder, at der bør etableres en national monitorering, der følger, hvilke elever der vælger juniormesterlære, og hvor disse elever kommer i praktik, hvilke elever der kommer i praktiske undervisningsforløb og antallet af elever, der afbryder juniormesterlæreordningen.

Lederne mener, at ordningen skal evalueres i forhold til, hvordan den hjælper fagligt og socialt udfordrede elever, og hvordan eleverne bedst understøttes, herunder at ordningen ikke forringer de unges faglighed og stiller dem dårligere.

FGU Danmark opfordrer til, at ordningen følges og evalueres, herunder juniormesterlærens betydning for de erhvervsrettede uddannelsers og FGU's kerneopgaver.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti om folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse, at der

2.2. Bemærkninger til de enkelte kapitler i bekendtgørelsesudkastet

2.2.1. Formål og organisering (høringsversionens kapitel 1, §§ 1-4)

Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler –

Bestyrelserne anbefaler at have et fokus på, at ordningen skal være uafhængigt af køn, så tilbuddet ikke fremstår som en mulighed primært for skoletrætte drenge.

HK efterlyser, at bekendtgørelsen konkret angiver, hvordan en elev, der ikke har en praktikplads, får tilbudt et praktisk undervisningsforløb i stedet, herunder vejledes om konsekvenserne af at vælge juniormesterlære.

KL finder, at intentionen om, at eleverne forbliver i deres stamklasse, tilgodeses bedst ved, at kravene til fagenes timetal og mål, ud over dansk og matematik, gøres så lempelige som muligt for elever i juniormesterlære. **KL** tilkendegiver, at lovbemærkningerne til folkeskolelovens § 9 a, skaber usikkerhed om, hvordan og i hvilket omfang skolen kan undervise i tværgående emner og problemstillinger for klassen, når juniormesterlæreeleverne ikke har hele fagrækken.

DLF finder det positivt, at udkastets § 3 og § 4 giver en række muligheder for at tilpasse ordningen til skoleåret og undervisningen, hvilket øger mulighederne for, at elever i juniormesterlære kan bevare tilknytningen til klassefællesskabet, men peger samtidig på, at det er ressourcekrævende for skoler og kommuner i tilrettelæggelsen, hvis det skal matche elevernes forventninger, ønsker og behov.

Børnerådet angiver, at det er vigtigt med en fleksibel ordning, der sikrer, at eleven fortsat kan deltage meningsfuldt i klassefællesskabet.

Børns Vilkår udtrykker bekymring for, at praktikforløb med minimal undervisning i folkeskolen kan udfordre elevernes tilhørsforhold til skole- og klassefællesskabet, og opfordrer til at forløbene planlægges så fleksibelt, at eleverne fortsat kan deltage i fælles klasseaktiviteter.

FH peger på, at det er vigtigt, at skolerne i tilrettelæggelse af juniormesterlære har fokus på at støtte elevernes tilknytning

til klassefællesskabet, eksempelvis ved at tilrettelægge praktikforløb som halve skoledage.

FH anfører, at det kan være til stor gavn for unge i juniormesterlære, hvis de bliver tilknyttet faste voksne, som de møder hver dag, og som kan hjælpe med at skabe en tryk overgang mellem skole og juniormesterlære.

FOA angiver, at de tilslutter sig bemærkningerne fra FH.

STUK's bemærkninger:

Det følger af bemærkningerne til loven, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt skal etablere juniormesterlæreordninger, så alle elever kan vælge at modtage undervisning i juniormesterlære, mens de fortsætter i deres hidtidige klasser. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at samle elever i juniormesterlære i én klasse. Dermed vil kommunalbestyrelsen kunne fravige udgangspunktet om, at eleverne i juniormesterlæreordningen bliver undervist sammen med deres klasse på den folkeskole, de er indskrevet på, således at kun klassen med juniormesterlæreelevs undervisning skal tilrettelægges rundt om juniormesterlæreordningen. Eleverne i juniormesterlære vil således kunne samles i en klasse på hver skole eller i en klasse på én eller flere skoler i kommunen. Det vil være op til en lokal beslutning, hvorvidt elever, som har valgt juniormesterlære, skal samles i en ny klasse, herunder på tværs af skoler, eller fortsat skal gå i deres oprindelige klasse.

Det fremgår endvidere af lovens bemærkninger, at i de tilfælde, hvor eleven bliver i sit klassefællesskab, vil skemaet for hele klassen skulle tage højde for elever i juniormesterlære. Dette kan i praksis betyde, at i de tre-fire dage om ugen, hvor eleven er i folkeskolen, skal hele klassen have ugens samlede matematik- og dansktimer, og evt. andre fag, som eleven i juniormesterlære undervises i.

Om indholdet i undervisningen, herunder tværgående sammenhænge og forløb, forudsættes det at ske ved undervisningsdifferentiering, brug af holddannelse mm. STUK bemærker tillige, at der ikke er noget til hinder for at planlægge med halve praktikdage, så længe praktikkens varighed er inden for rammen af § 9 a, stk. 4 (op til to femtedele af undervisningstiden).

Fagrækken

BKF finder, at det bør overvejes, om de praktiske-musiske valgfag, der bliver afsluttet med en prøve i 8. klasse, bør være

et fag, der som minimum skal indgå i fagundervisningen i juniormesterlære.

Børnerådet ser et behov for at tydeliggøre, at det praktiske/musiske valgfags afslutning med prøve på 8. klassetrin kan resultere i, at elever i juniormesterlære risikerer at framelde sig ordningen "for sent" i forhold til at få en afgangseksamen.

Børns vilkår mener, at eleverne skal deltage i undervisning i flere af folkeskolens fag end dansk og matematik for at sikre en alsidig dannelse.

Tradium og Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening påpeger vigtigheden af, at der tages højde for overgangskrav i erhvervsuddannelserne i juniormesterlæreforløbenes tilrettelæggelse, herunder det problematiske i ikke at have modtaget undervisning i særligt fysik/kemi og engelsk.

Lederne mener, at der bør lægges vægt på engelskkundskaber og foreslår at tilføje engelsk i § 1, stk. 1, 1. pkt. samt i § 4, 2. pkt.

FOA foreslår, at udkastets § 4 præciseres, så skolelederens beslutning træffes "under hensyntagen til, at eleven i videst muligt omfang tilbydes de fag, der forudsættes for optagelse på ungdomsuddannelse eller lignende".

STUK's bemærkninger:

Forslagene ligger uden for rammerne af bekendtgørelse om juniormesterlære. Det fremgår af folkeskolelovens § 9 a, stk. 3, at juniormesterlære omfatter dansk og matematik. Det er op til lokal beslutning, om der skal undervises i andre fag i ordningen, herunder det praktiske/musiske valgfag på 8. klassetrin. For elever, der ikke ønsker at fortsætte i juniormesterlæreordningen, skal eleven tilbydes undervisning efter de almindelige regler, jf. § 9 a, stk. 2 i folkeskoleloven. Udgangspunktet er, at eleven skal kunne opnå en fuld afgangseksamen, herunder aflægge prøve i det obligatoriske praktiske/musiske valgfag. Det gælder også elever, der afbryder juniormesterlære i 9. klasse.

Lovens bemærkninger påpeger ligeledes overgangskravene på erhvervsuddannelserne, hvor det fremgår: "At der alene er krav til, at eleverne skal undervises i dansk og matematik, kan have indflydelse på, elevernes mulighed for at gennemføre en erhvervsuddannelse, idet der på nogle erhvervsuddannelser stilles krav til, at eleverne skal gennemføre eller bestå eksempelvis engelsk og fysik/kemi på bestemte niveauer. Det

vil derfor være hensigtsmæssigt, at kommunerne i videst muligt omfang underviser i engelsk og fysik/kemi”.

Skolelederens ansvar og tilrettelæggelse

FOA opfordrer til, at der i bekendtgørelsen indarbejdes regulerende foranstaltninger, såsom udelukkelse eller karensperioder, for virksomheder, der ikke overholder reglerne, og foreslår oprettelse af en central oversigt eller database, som skoleledere på tværs af skoler og kommuner kan anvende til at identificere virksomheder, der er blevet udelukket fra ordningen.

KL opfordrer til, at det i bekendtgørelsen gøres tydeligt, at skolelederens tilrettelæggelse af juniormesterlæreordningen sker inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte rammer, jf. folkeskolelovens § 40, herunder om udbud af fag, godkendelser og tilsyn, og at dette tydeligt fremgår af bekendtgørelsen.

KL opfordrer til, at det uddybes og medtages i bekendtgørelsen, hvilke muligheder og intentioner der ligger i lobemærkningen til folkeskolelovens § 9 a om: *”Det bemærkes, at dette ikke afskærer skolelederens mulighed for at tilrettelægge individuelle ordninger for enkelte elever, hvis eleven har behov for det”.*

STUK's bemærkninger:

Det ligger uden for bekendtgørelsens rammer at fastsætte regler om en central oversigt eller database.

Formuleringen i høringsudgavens § 4 er enslydende med folkeskolelovens § 9 a, stk. 3. Skolens leder er altid underlagt de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter for det kommunale skolevæsen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2.

Framelding

BKF og **KL** finder, at der bør fastsættes en regel om, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte en frist for, hvor sent i forløbet en elev kan frameldes juniormesterlære og vende tilbage til almen-undervisningen.

KL bemærker, at elevers eventuelle frafald fra juniormesterlære og tilbagevenden til den almindelige undervisning bør tilrettelægges ud fra lokale forhold og en konkret pædagogisk vurdering af den enkelte elev og i dialog med eleven og elevens forældre. Det vil i den forbindelse være væsentligt for juniormesterlæreelever, der framelder sig på 9. klassetrin, at en kommune kan afvise en elevs deltagelse i folkeskolens prøver ud over de prøver, som

eleven var planlagt til at deltage i, i regi af juniormesterlæreordningen.

Danske skoleelever savner en tydelig procedure for framelding, herunder at retten til at fortryde tydeliggøres.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af folkeskolelovens § 9 a, stk. 2, at hvis eleven ikke ønsker at fortsætte i juniormesterlære, skal eleven tilbydes undervisning efter de almindelige regler med henblik på, at eleven kan bestå folkeskolens afgangseksamen, medmindre der er grundlag for at fritage eleven fra fag eller prøver. Det betyder endvidere, at folkeskolelovens § 5, stk. 5, om supplerende undervisning m.v., og § 12, stk. 1, 2. pkt., om klasstrinsindplacering finder anvendelse, hvis en elev ikke ønsker at fortsætte i juniormesterlæreordning.

STUK har på baggrund af de indkomne høringssvar fundet anledning til at udmønte hjemlen i § 9 a, stk. 7 til at fastsætte en regel om framelding af juniormesterlære, når det sker så sent i 9. klasse, at det ikke længere vil være muligt at nå at supplere undervisningen med henblik på at afslutte 9. klasse med folkeskolens afgangseksamen i det pågældende skoleår herunder henset til at eleven skal have fulgt undervisningen i faget for at kunne gå til prøve. Der er i forhold til høringsudgaven indsat et stk. 2 i § 3 herom, der lyder:

"Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte en frist for, hvor sent i 9. klasse elever i juniormesterlæreordningen har krav på at kunne overgå til den almindelige undervisning med henblik på at afslutte 9. klasse med folkeskolens afgangseksamen i det pågældende skoleår. Fristen kan ikke ligge før den 1. marts i det pågældende skoleår".

Elevens ansvar at finde en praktikplads

Danmarks lærerforening (DLF) finder det problematisk, at eleverne selv skal finde en praktikplads.

Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS) udtrykker ligeledes en bekymring for, at eleven selv finde en praktikplads og opfordrer til, at det tydeliggøres, hvordan skolen kan hjælpe med at finde en praktikplads.

UU Frederikssund, Danmarks Vejlederforening, Danske Regioner og **FOA** angiver også en bekymring for, at elever og forældre selv skal tilvejebringe en praktikaftale, jf. udkastets § 2.

Danske Regioner finder, at det bør afklares, hvordan elever, som ikke selv kan finde en praktikplads, kan få praktisk hjælp hertil.

Danske Regioner peger på, at det bør overvejes at samle ansvaret for at finde og koordinere praktikforløbet, således at skoler, elever og forældre kan drage nytte af den samlede viden.

Børns Vilkår opfordrer til, at der i vejledningen fremgår, hvordan kommunen og skolen hjælper eleven videre i enten nyt praktikophold eller tilbage til folkeskolen, hvis et praktikophold ophører før tid.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne (DEG-L) foreslår, at ansvaret for at finde en praktikplads skal påhvile kommunen sammen med eleven og forældrene.

FGU Danmark mener, at det kan være en stor udfordring for nogle elever og forældre selv at skulle finde en praktikplads.

FH med opbakning fra **FOA** foreslår, at ordningen samtænkes med de lokale partnerskaber, der allerede findes, og de lokale partnerskaber, som skal etableres som en del af Ungeløftet.

Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler – bestyrelserne angiver, at juniormesterlære kan anvendes i kombination med spireordningen og opfordrer til, at der udarbejdes kommunale visioner/ambitioner herom.

STUK's bemærkninger:

Det vil være op til lokal beslutning at udmønte juniormesterlæreordningen, herunder om og hvordan der kan ske samtænkning med lokale partnerskaber mm.

Styrelsen kan oplyse, at det følger af lovens bemærkninger, at elever og forældre som udgangspunkt selv skal finde en praktikplads, hvorfor dette er afspejlet i bekendtgørelsen. Der er dog ikke noget til hinder for, at man lokalt tilbyder elever hjælp med at finde praktikpladser, eksempelvis via KUI, erhvervsplaymakere m.m.

2.2.2. Praktik i virksomhed og praktikaftaler (høringsversionens kapitel 2 §§ 5-9)

Praktikaftaler – skolelederens rolle

KL opfordrer til, at bekendtgørelsen tydeliggør, hvem der har ansvar for at udarbejde praktikaftalen og de forskellige dele, den består af. Det fremgår ikke af bekendtgørelsen, om praktikpladsaftalen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan praktikken understøtter folkeskolens formål, samt hvem der i givet fald skal tilvejebringe og udarbejde disse informationer til efterfølgende vurdering af skolelederen. **KL** underer sig over, at beskrivelsen af kravene til praktikkens indhold

adskiller sig fra kravene til de praktiske forløb, og finder, at reglerne bør have samme ordlyd.

Danmarks Vejlederforening er bekymrede for, om skolelederne kan løfte opgaven om vurdering og godkendelse af praktikaftalen samt føre tilsyn hermed og foreslår mulighed for, at andre kompetente personer kan forestå opgaven.

Børnerådet henleder opmærksomheden på, at skoleledere ikke kan forventes at have de nødvendige forudsætninger og kompetencer til at kunne godkende en praktikaftale, herunder at kunne garantere efterlevelse af arbejdsmiljøreglerne.

DLF angiver til udkastets § 6, at der bør være opmærksomhed på skoleledernes forudsætninger og realistiske muligheder for at kunne godkende en praktikaftale og vurdere om virksomheden lever op til arbejdsmiljøreglerne for eleven. **DLF** finder, at der kan være behov for kompetenceudvikling i forbindelse hermed.

HK har overordnet en bekymring for, at juniormesterlæreordningen kan komme til at fortrænge fritidsjobbere og elever/lærlinge fra ordinære job og oplæringsforløb.

FOA foreslår, at der i udkastets § 6, stk. 2 tilføjes et eksempel på, hvornår skolelederen kan afvise en praktikaftale.

DI opfordrer til, at det konkretiseres, at det er skolelederens ansvar at definere og beskrive de forhold, der er nævnt om tidspunktet for elevens deltagelse i praktikforløbet, herunder dage, mødetider og varighed, aktiviteter, som eleven skal deltage i på virksomheden, samt forventninger til elevens udbytte af praktikken jf. udkastets § 8 nr. 4, 5 og 6. **DI** anfører, at det ikke kan forventes, at dette arbejde udføres af elev/forældre eller virksomhed.

FOA anbefaler, at ordet "nødvendige" tilføjes foran personoplysninger i hhv. udkastets § 7, stk. 3 og § 8, stk. 3, og at der sker en præcisering af, hvilke specifikke oplysninger, der må deles.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af bemærkningerne til loven, "at der ved ønske om praktik i en virksomhed vil skulle indgås en aftale mellem eleven og elevens forældre på den ene side og en virksomhed

på den anden side om praktikforløbet, som kan danne grundlag for skolelederens vurdering af, om praktikken lever op til kravene i loven, herunder også kravene til elevens arbejdsmiljø. Det vil ikke være en betingelse, at aftalen lever op til alle de samme krav som en overenskomst mellem kommunalbestyrelsen og en uddannelsesinstitution, men mangler i aftalen vil kunne føre til, at skolelederen ikke kan foretage den nødvendige vurdering af praktikken. En praktikaftale, der ikke indeholder de nødvendige oplysninger eller ikke kan antages at ville give eleven det krævede udbytte, vil skulle afvises af skolelederen."

STUK bemærker, at det er elevens og forældrenes ansvar at finde og indgå en praktikaftale. Det fremgår af bemærkningerne til loven. Det fremgår endvidere, at skolens leder i dialog med forældrene skal godkende praktikaftalen. Skolens leder skal godkende aftalen inden for den ramme, der er i lovgivningen og har hertil behov for, at aftalen indeholder de nødvendige oplysninger, jf. udkastets § 8, herunder også for at kunne gå i dialog med forældrene om eventuelle manglende oplysninger i aftalen.

STUK kan oplyse, at der som led i udmøntningen af aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram er nedsat en arbejdsgruppe med arbejdsmarkedets parter og parter i Sammen om Skolen om implementeringen af aftalen, som skal kvalificere realiseringen af juniormesterlære, erhvervspraktik, lokale valgfag og erhvervslivets indtræden i skolebestyrelserne. STUK udarbejder udkast til en vejledende skabelon til praktikaftaler for elever i juniormesterlære, som kvalificeres af arbejdsgruppen.

Det er forventningen, at en vejledende skabelon vil understøtte, at visse oplysninger kan være forhåndsudfyldte fra skolens side. Det gælder oplysninger om, på hvilke dage praktikken kan ligge, for at passe sammen med undervisningen i mindst dansk og matematik m.m. Skabelonen vil også indeholde oplysninger om, hvilke regler der gælder om arbejdsmiljø mv. for elever i praktik, jf. den kommende bekendtgørelse, som styrelsen vil udstede, jf. hjemlen i folkeskolelovens § 9, stk. 12. Der henvises til høringsnotatets punkt 2.1 om arbejdsmiljø og børneattester.

STUK kan oplyse, at behandling af personoplysninger altid skal være relevante og nødvendige for opgavevaretagelsen, jf. databeskyttelsesloven. STUK finder det derfor overflødigt at tilføje ordet "nødvendige" i hhv. § 7, stk. 3 og § 8, stk. 3.

Kontaktperson

DLF nævner til udkastets § 7, at der er behov for at specificere, hvad det indebærer at være kontaktperson og ansvarlig for elevens faglige udbytte og trivsel. **DLF** påpeger, at det bør fremgå af bekendtgørelsen, at den løbende kontakt med virksomheden almindeligvis foregår gennem KUI.

Børnerådet påpeger vigtigheden af, at praktikstedet stiller en relevant kontaktperson til rådighed, og at vedkommende bliver klædt fagligt på til opgaven. **Børnerådet** anbefaler, at kontaktpersonens ansvar og kompetencer skærpes i udkastets § 7.

Børns vilkår mener, at det bør fremgå klart, hvilke krav der stilles til den pædagogiske kompetence hos de personer, barnet møder i praktik. **Børns vilkår** finder, at virksomheder bør pålægges samme krav som udbydere af praktiske undervisningsforløb, for så vidt angår trivsel og læring.

FOA finder, at det i udkastets § 7, stk. 3 er helt centralt, at bekendtgørelsen anviser, at virksomhederne både skal have kendskab til og tilrettelægge praktikforløbet under hensyntagen til elevens individuelle støttebehov. **FOA** efterlyser en tydeligere præcisering af, i hvilket omfang bevilliget støtte også følger med elever i juniormesterlærepraktik i virksomheder, for at sikre, at elevernes behov for støtte håndteres konsekvent og ensartet på tværs af praktiksteder. **FOA** henviser i den forbindelse til udkastets regel herom i § 15, stk. 2.

Skole og forældre deler FOA's synspunkt.

STUK's bemærkninger:

Høringsudgavens § 7 indeholder krav om en kontaktperson i virksomheden, som skal varetage elevens faglige udbytte og trivsel.

Det fremgår af udkastets § 7, stk. 2, at skolens leder har ansvaret for den løbende kontakt med virksomheden om elevens juniormesterlæreforløb. Det er op til lokal beslutning, hvordan organiseringen af ordningen skal finde sted.

Om de fornødne specialpædagogiske kompetencer i virksomhederne og ansvaret herfor, bemærker STUK, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, modtager den fornødne støtte efter folkeskolelovens § 3, stk. 2 og 3, og at elever med særlige behov tilbydes supplerende

undervisning, anden faglig støtte og personlig assistance i overensstemmelse med folkeskolelovens § 3 a, samt at der tilbydes den nødvendige pædagogiske-psykologiske rådgivning i forbindelse hermed.

Det er således skolens ansvar at stille den nødvendige specialpædagogiske bistand mv. til rådighed i den tid, hvor eleven er i praktik i en virksomhed.

STUK bemærker, at de undervisningsmæssige behov hos den elev, der skal i praktik, vil have betydning for kravene til praktikstedet. Der vil bl.a. skulle lægges vægt på, om det fx er en elev med behov for et praktiksted med særlige didaktiske og pædagogiske kompetencer. STUK bemærker, at en praktikaftale, der ikke indeholder de nødvendige oplysninger eller ikke kan antages at ville give eleven det krævede udbytte, vil skulle afvises af skolelederen. I så fald vil skolelederen skulle finde et egnet tilbud på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning på samme måde, som når det er nødvendigt at henvise til en specialskole osv., fordi den almindelige undervisning på skolen ikke kan imødekomme elevens særlige behov.

Ejer- og forsikringsforhold

DA finder, at det bør fremgå af kapitel 2, at elever og virksomheder er dækket af statens erstatningsordning, jf. bemærkningerne til lovforslag L41. **FOA** efterlyser ligeledes en præcisering af hvilke forsikringsregler der gælder for elever i praktik i virksomheder. **Danske Erhvervsskoler og – Gymnasier – Lederne (DEG-L)** påpeger, at forsikringsforhold for elever med praktikaftaler bør fremgå af bekendtgørelsen.

KL forudsætter, at elever i praktik i en virksomhed er omfattet af forsikringsregler, ligesom elever i praktiske undervisningsforløb, jf. udkastets § 17.

DA mener ikke, at det er relevant for tilrettelæggelsen af juniormesterlære, at virksomheden redegør for ejerforhold, jf. udkastets § 8 pkt. 1. CVR er en entydig og tilstrækkelig identifikation.

FH og FOA bemærker, at kun "virksomheder" er nævnt i bekendtgørelsesudkastet. **FH** opfordrer til, at "virksomheder" erstattes med "arbejdspladser" for ikke at udelukke juniormesterlære på offentlige arbejdspladser.

STUK's bemærkninger:

Bekendtgørelsen om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v. vil blive opdateret, således at elever, der er i praktik i en virksomhed som led i juniormesterlære, også er omfattet af bekendtgørelsen.

Det fremgår af § 9 a, stk. 4, at undervisningen suppleres med praktik i en virksomhed (...). Ordet "virksomhed" er derfor også anvendt i bekendtgørelsen. Det fremgår af lovens bemærkninger, at også offentlige arbejdspladser er omfattet, og disse har tillige et CVR-nr., som skal oplyses i forbindelse med indgåelse af en praktikaftale.

Kravet om redegørelse for ejerforhold er udgået af bekendtgørelsens § 8, 1. pkt.

Arbejdsmiljø

HK vurderer, at en skoleleder typisk ikke vil have forudsætninger for at vurdere en virksomheds arbejdsmiljø – og slet ikke *inden* et juniormesterlæreforløb er påbegyndt. Der bør derfor bl.a. indføres et stk. 3, til § 6, som giver skolelederen mulighed for at uddelegere vurderingen af virksomhedens arbejdsmiljø til anden side.

HK finder, at udkastets § 5, stk. 2, hvorefter skolelederen alene kan/skal vurdere, om en virksomhed efterlever arbejdsmiljøreglerne ud fra, at virksomheden har oplyst, at man "har kendskab til og efterlever arbejdsmiljøreglerne" – og altså ikke en egentlig kontrol af arbejdsmiljøet i virksomheden - efterlader en risiko for, at en gruppe potentielt sårbare unge arbejder under forhold, der ikke lever op til arbejdsmiljøreglerne.

KL hæfter sig ved, at det af § 5, stk. 2 fremgår, at skolelederen for at kunne godkende en praktikaftale, bl.a. skal sikre sig, at virksomheden har oplyst, at den har kendskab til og efterlever arbejdsmiljøreglerne. Det er samtidig **KL's** udgangspunkt, at en vurdering af sikkerheds- og arbejdsforholdene mv. på en virksomhed ligger uden for skoleledernes kompetenceområde at vurdere. Hvordan begge hensyn varetages, bør efter **KL's** opfattelse beskrives nærmere af hensyn til elevernes sikkerhed og af hensyn til skolelederens og kommunalbestyrelsens mulighed for at løfte sit ansvar m.h.t. at leve op til kravene i lovgivningen.

DI vurderer beslutningen om at definere juniormesterlære som en praktik som positiv. Dermed kan virksomhederne, såfremt de både har elever i erhvervspraktik og

juniormesterlære, orientere sig i de samme arbejdsmiljøregler. **DI** opfordrer til, at juniormesterlære skrives ind i ugebekendtgørelsens § 30.

DA og DI opfordrer til, at det bliver tydeligt, hvad der ligger i kommunalbestyrelsens tilsyn med praktikken i udkastets § 9 stk. 1, om "de fysiske rammer" og sammenhængen med tilsynskompetencen, der ligger hos Arbejdstilsynet.

Børnerådet angiver tilsvarende, at Arbejdstilsynets rolle i forhold til elever i juniormesterlære er uklar, herunder elevers mulighed for at klage over forhold på praktikstedet.

Lederne angiver, at arbejdsmiljø er et ledelsesansvar og foreslår, at præcisere i udkastets § 8, nr. 9, at praktikaftalen indeholder en beskrivelse af, hvordan virksomheden konkret efterlever arbejdsmiljøloven for det arbejde, eleven skal deltage i på virksomheden.

DA angiver, at det er uklart, hvad "m.v." kan dække over i udkastets § 8, nr. 9, og mener det bør udelades eller præciseres.

DI finder, at udkastets § 8 pkt. 9, bør ændres til "*at virksomheden har kendskab til og efterlever arbejdsmiljøregler for elever i praktik*", så det bliver tydeligt, at virksomhederne skal bekræfte, at de har kendskab til og efterlever arbejdsmiljøreglerne for elever i praktik.

FOA anbefaler en præcisering i udkastets § 5, stk. 2, så der klart henvises til de særlige arbejdsmiljøregler, der gælder for den relevante aldersgruppe. Dette kan eksempelvis opnås ved at ændre formuleringen til: "*at virksomheden er bekendt med og efterlever de særlige arbejdsmiljøregler for aldersgruppen.*"

Arbejdstilsynet (AT) foreslår, at § 8, nr. 9 ændres til: "*Virksomhedens arbejdsmiljøforhold m.v., der er relevante for den unges ophold i virksomheden*". **AT** spørger endvidere til skole lederens forpligtelse til at bringe praktikaftalen til ophør, hvis virksomheden ikke længere lever op til den godkendte praktikaftale, herunder om en overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen vil medføre, at virksomheden ikke længere lever op til den godkendte praktikaftale

Børns vilkår anbefaler, at udkastets § 9 udvides til, at tilsynet også omfatter barnets trivsel i praktikforløbet, herunder hvordan praktikforløbet understøtter barnets trivsel samt

bidrager til elevens alsidige udvikling i overensstemmelse med folkeskolens formål.

Side 23/33

DLF anfører til udkastets § 9 om tilsyn, at det mere tydeligt bør fremgå, hvordan opgaven med tilsyn skal organiseres i alle kommuner. Foreningen spørger endvidere til forskellen mellem skolelederens løbende kontakt i § 7, stk. 2, og det løbende tilsyn, jf. § 9.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af folkeskolelovens § 9 a, stk. 6, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med praktik i virksomheder og de praktiske undervisningsforløb på uddannelsesinstitutioner. Det fremgår af bemærkningerne til loven, at tilsynsforpligtelsen omfatter både de fysiske rammer om praktikken og de praktiske undervisningsforløb og elevens fremmøde og udbytte af juniormesterlæreforløbet. Det fremgår endvidere, at kommunalbestyrelsens tilsyn vil skulle gennemføres kvalificeret og uden anvendelse af unødigt ressourceforbrug, og der er givet eksempler på, hvordan det kan foregå.

STUK har valgt ikke at indsætte regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at delegere tilsynsopgaven, da der ikke er tilsigtet en indskrænkning af de almindelige rammer herfor. Det har derfor også medført, at udkastets § 16, stk. 2 om delegation, er udgået af bekendtgørelsen. Der henvises til høringsnotatets bemærkninger til punkt 2.2.3. om tilsyn.

Til forslagene om at ændre udkastets § 8, nr. 9, om virksomhedens arbejdsmiljøforhold er bekendtgørelsen ændret til:

"At virksomheden har kendskab til og efterlever arbejdsmiljøregler for elever i praktik".

Det bliver derved tydeligt, at hensigten med oplysningerne er at give skolelederen et grundlag for at konstatere, at virksomheden med deres underskrift bekræfter, at de efterlever arbejdsmiljøreglerne. Der henvises i øvrigt til høringsnotatets bemærkninger til punkt 2.1. om arbejdsmiljø og børneattester om en kommende bekendtgørelse om regler om elevers deltagelse i praktik m.v., herunder om, hvilke aktiviteter i virksomheden eleverne må deltage i, om skolelederens og virksomhedens eller institutionens ansvar og om udveksling af oplysninger".

STUK kan oplyse, at det forudsættes at der sker en løbende dialog mellem virksomhed og skole, herunder om forhold, der har betydning for elevens ophold i virksomheden. Sker der ændringer i disse forhold, forudsætter STUK ligeledes en dialog herom, således at der i nødvendigt omfang kan reageres på oplysningerne.

Indholdet af aktiviteterne i praktik

KL spørger til, hvad der ligger i ordet "supplere" i udkastets § 5, stk. 2.

HK mener, at det bør fremgå af praktikaftalen, hvilke læringsmål der gælder for eleven, da praktikken erstatter/supplerer en del af undervisningen i udvalgte fag i folkeskolen.

Børnerådet er af den opfattelse, at praktikaftalen bør forholde sig til, hvordan praktikken understøtter elevens læring og udvikling og bidrager til opfyldelse af folkeskolens formål, og foreslår at indsætte krav herom i § 8.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af folkeskolelovens § 9 a, stk. 4, at praktikken skal understøtte folkeskolens formål og supplere de fag, som eleven har undervisning i.

Der henvises endvidere til høringsnotatets bemærkninger til punkt 2.2.3 om formål, hvoraf det fremgår, at STUK har ændret ordlyden af udkastets § 1 og § 10, således at formålet med praktik og praktiske undervisningsforløb er det samme.

STUK påtænker endvidere at udarbejde en vejledende skabelon for praktikaftaler om juniormesterlære. Skabelonen kvalificeres af arbejdsgruppen med skolens og arbejdsmarkedets parter. Se endvidere høringsnotatets bemærkninger til punkt 2.2.2. om praktikaftaler – skolelederens rolle.

Ophør af praktikaftaler m.v.

FOA efterlyser en præcisering som i udkastets § 13 og § 14, om hvilke vilkår der skal være gældende om tilsyn med elever, krav til pædagogisk kompetence og ordensregler, herunder overtrædelse heraf. **FOA** anbefaler, at der tilføjes et punkt 10 til udkastets § 8, der skal vedrøre opsigelse og ophævelse af praktikaftaler, så der fremgår klart i alle praktikaftaler, hvilke vilkår der gælder for opsigelse og ophævelse, så både elever, forældre, skoleledere og

virksomheder har en fælles forståelse af procedurerne og rammerne.

HK anfører, at det i udkastets § 9 stk. 2 fremgår, at en virksomhed kan bringe en praktikaftale til ophør. **HK** kan være bekymret for, at en elev kan udsættes for en række afbrudte forhold, hvis ikke det fremgår, under hvilke forudsætninger en virksomhed kan afbryde aftalen.

Børnerådet anbefaler, at bekendtgørelsen forholder sig til, hvilke årsager en virksomhed kan afbryde samarbejdet med en elev, herunder hvor længe en elev kan fortryde sit valg om en juniormesterlæreordning.

DA finder, at det i udkastets § 9 også bør fremgå, at en elev vil kunne bringe aftalen om juniormesterlære til ophør.

Lederne mener at en virksomhed og leder til enhver tid vil kunne opsige praktikaftalen.

STUK's bemærkninger:

STUK bemærker, at det fremgår af folkeskolelovens § 9 a, stk. 2, at hvis eleven ikke ønsker at fortsætte i juniormesterlære skal eleven tilbydes undervisning efter de almindelige regler. Praktikken understøtter og supplerer folkeskolens undervisning. Der er ikke tale om en egentlig ansættelseskontrakt, og virksomheden kan afbryde praktikken inden for de eventuelle rammer, der måtte være fastsat i praktikaftalen. Eleven kan til enhver tid fortryde og afbryde aftalen. Det medfører, at skolens leder skal sikre, at eleven indgår en anden praktikaftale, overgår til et praktisk undervisningsforløb eller overgår til den almindelige undervisning.

Økonomi

Danmarks Vejlederforening ønsker en uddybning af, hvilke økonomiske forhold der dækkes af kommunen samt en uddybning af, hvad henholdsvis forholdsmæssige og uforholdsmæssige udgifter indebærer.

Skole og Forældre mener, at udkastets § 8, nr. 8 er for uklar i forhold til at sikre at elever ikke pålægges udgifter, de ikke bør have, og opfordrer til at henvise til folkeskolelovens § 19 om vederlagsfri undervisning. **Børnerådet** angiver til udkastets § 8, nr. 8, at vederlagsfri undervisning er en grundlovssikret rettighed, hvorfor formuleringen bør ændres,

så det tydeligt fremgår, at udgifter til evt. påkrævet udstyr altid vil påhvile kommunen. **Skole og Forældre** opfordrer desuden til, at det i bekendtgørelsen indskrives, at kommunen skal sørge for befordring til praktikstedet efter samme regler i folkeskoleloven, som gælder befordring til skolen. **FGU Danmark** finder det positivt, at kommunerne skal stille befordring til rådighed.

Skolelederforeningen henstiller til, at udgifter til transport ikke pålægges distriktsskolerne, da det kan medføre meget store udgifter til praktiksted og faglige forløb på institutioner.

STUK's bemærkninger:

Om udkastets § 8, nr. 8, om økonomiske forhold for eleven, kan STUK oplyse, at der fremgår følgende af bemærkningerne til loven: "For juniormesterlæreelever, der er i praktik i en virksomhed, vil spørgsmålet om økonomiske forhold skulle være beskrevet i praktikaftalen. Det er forventningen, at det vil have undtagelsens karakter, at eleverne pålægges udgifter ud over betaling for frokost. I det omfang, der stilles krav om, at eleven selv finansierer andre udgifter i forbindelse med praktikken, herunder f.eks. uniform eller arbejdsredskaber, vil skolelederen skulle vejlede eleven og elevens forældre om, at eleven har krav på vederlagsfri undervisning i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 19, stk. 1, og at eleven i stedet kan vælge at gennemføre praktikken i en anden virksomhed eller i en uddannelsesinstitution, som kommunalbestyrelsen har indgået overenskomst med. Hvis betalingsforpligtelsen antager et uforholdsmæssigt omfang, vil skolelederen kunne afvise at godkende praktikstedet, uanset om eleven og elevens forældre er villige til at afholde udgifterne".

Det følger ligeledes af bemærkningerne, at praktikstedet vil indtræde i skolens sted i befordringsmæssig henseende, og kommunen skal derfor sørge for befordring til praktikstedet i det omfang dette følger af reglerne i folkeskolelovens § 26 og inden for rammerne af bekendtgørelse nr. 688 af 20. juni 2014 om befordring af elever i folkeskolen. I det omfang, der stilles krav om, at kommunen afholder uforholdsmæssigt store udgifter til befordring på grund af praktikstedets beliggenhed, vil skolelederen kunne afvise at godkende praktikaftalen.

STUK påtænker, at ovenstående retning kommer til at fremgå af vejledningsmateriale, herunder af den vejledende skabelon for praktikaftaler om juniormesterlære.

STUK bemærker, at det ligger uden for bekendtgørelsen om juniormesterlære at regulere den kommunale budgetlægning, herunder hvordan udgifter til befordring dækkes.

2.2.3. Praktiske undervisningsforløb og rammer for driftsoverenskomster (høringsversionens kapitel 3, §§ 10-17)

Tilsyn

KL undrer sig over, hvorfor der er forskel i formuleringerne om, hvem der kan føre tilsynet i hhv. § 9 og § 16.

Skolelederforeningen henstiller til, at tilsynet med driftsoverenskomster varetages af den kommunale forvaltning.

Selveje Danmark ønsker en tydeliggørelse af, hvad der forstås med "tilsyn med praktikken", jf. den foreslåede § 9, stk. 1.

DLF finder det positivt, at bekendtgørelsen i § 16 stk. 2 er eksplicit om kommunalbestyrelsens muligheder for delegering af ansvaret for tilsyn med de praktiske undervisningsforløb. **DLF** finder, at samme beskrivelse med fordel kan indgå i beskrivelsen af tilsynet med praktikforløb i bekendtgørelsens § 9, og angiver, at det er uklart, hvorfor der er forskel på beskrivelsen af tilsynet i de to paragraffer inden for den samme ordning. Beskrivelsen i § 16 stk. 2 er med til at tydeliggøre at ansvaret for tilsynet ikke nødvendigvis behøver at ligge hos den enkelte skoleleder, men kan uddelegeres til fx KUI.

STUK's bemærkninger:

Ordlyden af høringsudgavens § 16, stk. 2, om at "Kommunalbestyrelsen kan udpege en eller flere skoleledere eller en anden ansat ved det kommunale skolevæsen med de fornødne kvalifikationer til at føre et samlet tilsyn med de praktiske undervisningsforløb" kan få karakter af en indskrænkning af delegationsmulighederne. Bestemmelsen har således mere vejledende karakter. Styrelsen har derfor foretaget en ændring af § 16, stk. 2, således at dette stykke udgår. Der henvises til høringsnotatets bemærkninger til punkt 2.2.2 om arbejdsmiljø.

STUK har endvidere ensrettet bestemmelserne i § 9, stk. 1, og § 16, stk. 1, så ordet "løbende" er udgået af § 9, stk. 1.

Formål

DLF nævner til udkastets § 10, at det er uklart, hvorfor de praktiske undervisningsforløb tildeles et særligt formål, når

der samtidig fremgår et overordnet formål med juniormesterlæreordningen, der i sin helhed er omfattet af folkeskolens formål, i bekendtgørelsens § 1.

KL undrer sig over, hvorfor formålet med juniormesterlære defineres yderligere for de praktiske undervisningsforløb, jf. § 10, stk. 2, og hvorfor bestemmelsens ordlyd ikke også anvendes som formål med praktikken.

STUK's bemærkninger:

STUK er enig i, at det kan skabe uklarhed om sammenhængen til det overordnede formål, at de praktiske undervisningsforløb har et uddybende formål. STUK har på den baggrund ændret ordlyden af udkastets § 1 og § 10, således at formålet med praktik og praktiske undervisningsforløb har den samme ramme. STUK har indsat et stk. 3 til § 1, der lyder:

"Stk. 3. Praktik og praktiske undervisningsforløb understøtter gennem en praktisk forankret læring, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der forbereder til videre uddannelse og fremmer elevens alsidige udvikling. Gennem praktikken og praktiske undervisningsforløb opnår eleverne kendskab til praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj."

§ 10, stk. 2 udgår til fordel for tilføjesen i § 1, stk. 3.

Samlæsning

FOA ser positivt på, at udkastets § 12, stk. 3, der præciserer, at de praktiske undervisningsforløb ikke kan samlæses med elever på institutionens ordinære uddannelser eller andre aktiviteter. Denne klarhed understøtter fokus på juniormesterlæreelevens særlige behov og sikrer et målrettet læringsmiljø.

Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne (DEG-L)

finder det uhensigtsmæssigt, at der ikke er mulighed for samlæsning med elever på institutionens ordinære uddannelser eller aktiviteter, da undervisningsforløbet risikerer at blive et smalt udbud med få elever på mange uddannelser og institutioner, hvilket må forventes at blive dyrt for kommunerne og institutionerne. **DEG-L** påpeger, at eleverne kan få gavn af at opleve uddannelsen, som den er, med henblik på at kvalificere deres uddannelsesvalg og foreslår derfor, at § 12, stk. 3. ændres, så der er mulighed for samlæsning.

FGU Danmark anerkender intentionen om, at elever i praktiske undervisningsforløb ikke samlæses med

institutionens ordinære uddannelser, men har en opmærksomhed på, at det i praksis kan vise sig vanskeligt at gennemføre særskilt undervisning i samme værksted på samme tid. **FGU Danmark** ønsker afklaring på, om elever i praktiske undervisningsforløb er omfattet af et vederlagsfrit frokostmåltid på FGU, og at dette indskrives i bekendtgørelsen.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening ønsker afklaring af, hvorvidt juniormesterlæreforløbet helt eller delvist erstatter erhvervsuddannelsernes 1. skoleperiode.

STUK's bemærkninger:

De praktiske undervisningsforløb i juniormesterlære er inden for rammerne af folkeskolens formål, ikke erhvervsuddannelsernes. Ved at tilbyde eleverne en alternativ afslutning på folkeskolen med et mere praktisk sigte, har elever i juniormesterlære fået en anden form for undervisning der inden for folkeskolens formål supplerer og understøtter den almindelige undervisning med henblik på at påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse, men der er ikke mulighed for at lade elever i juniormesterlære erstatte hele eller dele af grundforløb. Det understreges, at der ikke er tale om ordinære forløb på hverken erhvervsskoler eller FGU-institutioner.

STUK oplyser endvidere, at de praktiske undervisningsforløb er en del af folkeskolen, og ikke den ordinære undervisning på institutionerne, hvorfor samlæsning ikke kan finde sted.

Elever i praktiske undervisningsforløb på FGU-institutioner er ikke omfattet af et vederlagsfrit måltid. Der er tale om folkeskoleundervisning varetaget af en anden institution på vegne af kommunalbestyrelsen via driftsoverenskomst, hvorfor det er folkeskolelovens regler, der gælder.

Driftsoverenskomster

DEG-L finder det hensigtsmæssigt at driftsoverenskomster kan indeholde aftaler om det nærmere antal elever og opfordrer til at der udarbejdes vejledende satser for at understøtte forhandlingerne om driftsoverenskomster mellem kommuner og uddannelsesinstitutioner. **Danske SOSU-skoler** og **Danske SOSU-skoler – bestyrelserne** noterer sig ligeledes en tilfredshed hermed.

DEG-L bemærker, at krav om aflæggelse af delregnskab, jf. den foreslåede § 13, stk. 2, nr. 6, er en skærпelse

sammenlignet med nuværende krav til driftsoverenskomster om 10. klasse og påpeger at det vil medføre unødige administrative udgifter.

KL opfordrer til, at kommunen kan indgå driftsoverenskomster på tværs af kommuner. Mindre kommuner kan blive udfordret i forhold til kapacitet og ressourcer.

FGU Danmark påpeger, at FGU-institutionerne dækker 1-8 samarbejdskommuner, hvilket i praksis kan betyde indgåelse af otte driftsoverenskomster for samme institution og finder der bør være fokus på at sikre en koordinering på tværs af kommuner. **FGU Danmark** opfordrer til, at der fra STUK's side opfordres til at indgå samarbejder om fælles driftsoverenskomster på tværs af kommuner og FGU-institutioner, herunder at der udvikles en skabelon om driftsoverenskomster og en rettesnor for økonomisk kompensation.

Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS) finder det uklart, om eleven alene har mulighed for et praktisk undervisningsforløb, såfremt de ikke har en godkendt praktikplads, eller om alle elever har mulighed for at vælge imellem praktik i en virksomhed og et praktisk undervisningsforløb. **LOS** ønsker herudover en tydeliggørelse af, hvordan de praktiske undervisningsforløb rammesættes og hvordan der sikres kompetence hertil hos hhv. kommunalbestyrelsen og den institution, der udbyder de praktiske undervisningsforløb.

FGU Danmark finder det uklart, hvordan elever er stillet, hvis der ikke er oprettet et praktisk undervisningsforløb grundet for få tilmeldte.

BKF efterlyser, at bekendtgørelsen angiver, hvad der skal ske med en elev, der udelukkes fra et praktisk undervisningsforløb, da det ikke fremgår af udkastets § 14.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af folkeskolelovens § 9 a, stk. 4, at undervisningen, som mindst omfatter fagene dansk og matematik, suppleres med praktik i en virksomhed eller praktiske undervisningsforløb i op til to femtedele af undervisningstiden. Af lovens bemærkninger fremgår det, at "For elever, der ønsker juniormesterlæreordningen, men som ikke kan finde en virksomhedspraktikplads, vil kommunen skulle sørge for, at eleven kan komme i praktiske undervisningsforløb i form af et

forløb på en institution for erhvervsrettet uddannelse, en FGU-institution eller den kommunale ungdomsskole. Det foreslåede indebærer, at muligheden for praktik i en virksomhed vil skulle afsøges først, hvorefter de øvrige muligheder aktualiseres. En elev vil dog godt konkret kunne ønske at komme i et praktisk undervisningsforløb på en uddannelsesinstitution frem for en virksomhed”.

Der vil ikke blive fastsat vejledende takster for praktiske undervisningsforløb, men STUK kan oplyse, at der i anden sammenhæng er udarbejdet et vejledende takstkatalog for samarbejde mellem erhvervsskoler og grundskoler om undervisning i valgfag. Takstkataloget er tilgængeligt på hjemmesiden: <https://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/takstkatalog-og-finanslov/takstkatalog>

§ 13, stk. 2, nr. 6, er affattet, så der kan forelægge en for- og efterkalkulation for disse institutioners aktivitet vedr. juniormesterlære mhp. at sikre, at de praktiske undervisningsforløb ikke påtvinger institutionen et underskud.

Den påtænkte formulering angiver endvidere ikke formkrav til budget- eller regnskabsaflæggelse, men påbyder, at kommune og institution har en ramme for dialog om de økonomiske forhold.

Den affattede formulering skal endvidere ses i lyset af, at der ikke består en pligt for institutioner til at indgå driftsoverenskomst om praktiske undervisningsforløb.

Om indgåelse af fælles driftsoverenskomster på tværs af kommuner kan STUK oplyse, at det er de almindelige regler for kommunale fællesskaber, jf. kommunestyrelseslovens § 60, der vil være gældende.

Det fremgår af § 14, stk. 3, at foranstaltninger ved overtrædelse af institutionens ordensregler alene kan ske inden for rammerne af bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen. Såfremt en leder af en institution for et praktisk undervisningsforløb meddeler folkeskoles leder at en elev forventeligt ikke vil kunne fortsætte i det praktiske undervisningsforløb på den pågældende institution, påhviler det folkeskolens leder at gå i dialog med institutionen og eleven herom, herunder at sikre en løsning der gør at eleven

kan fortsætte i juniormesterlære, eventuelt på en anden institution for praktisk undervisningsforløb eller i praktik.

2.2.4. Afsluttende evalueringssamtale (høringsversionens kapitel 4, § 18)

FGU Danmark finder det positivt, at der skal afholdes en afsluttende evalueringssamtale, men påpeger samtidig vigtigheden af løbende opfølgning og vejledning.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening ønsker at præcisere, at elevens praktiksted som minimum skal deltage i dele af evalueringssamtalen. **DA** efterlyser, at det fastsættes, at repræsentanter fra elevens praktiksted skal inviteres til at deltage i evalueringssamtalen.

FOA foreslår, at der som supplement til evalueringssamtalen udarbejdes en skriftlig udtalelse om elevens forløb i juniormesterlære. Denne udtalelse bør vedlægges beviset for folkeskolens afgangseksamen med juniormesterlære og udarbejdes i samarbejde mellem skolen og eleven.

STUK's bemærkninger:

Det fremgår af lovens § 9 a, stk. 5, at repræsentanter fra elevens praktiksted kan deltage i evalueringssamtalen. Der er således ikke hjemmel til at kræve deres tilstedeværelse. Det er op til skolens leders beslutning, om de skal inviteres. STUK kan oplyse, at der ikke er noget til hinder for, at der som supplement til elevens evalueringssamtale udarbejdes en skriftlig udtalelse om elevens juniormesterlæreforløb, men det ligger uden for lovens hjemmel at kræve det.

3. Den endelige bekendtgørelse i forhold til høringsversionen af bekendtgørelsen

I forhold til det udkast til bekendtgørelse om juniormesterlære, der har været i høring, er der foretaget indholdsmæssige ændringer på høringsparternes foranledning. Der indgår også konsekvensrettelser som følge heraf. Det gælder:

- I forhold til høringsversionens § 1 er der indsat et stk. 3. Der er tale om en flytning af indholdet af udkastets § 10, stk. 2 således at formålet med praktik og

praktiske undervisningsforløb har den samme ramme. § 10, stk. 2 udgår hermed, og som følge heraf bliver stk. 3-5 til stk. 2-4. I § 10, stk. 1 er henvisningen til § 1, stk. 2 ændret til blot at være en henvisning til § 1.

- I forhold til høringsversionens § 3, er der indsat et stk. 2 om kommunal frist for framelding af juniormesterlæreordningen sent i 9. klasse.
- I forhold til høringsversionens § 8, nr. 1 udgår "ejerforhold".
- I forhold til høringsversionens § 8, nr. 9 er ordlyden ændret til "At virksomheden har kendskab til og efterlever arbejdsmiljøregler for elever i praktik", så det bliver tydeligt, at hensigten med oplysningerne er at give skolelederen et grundlag for at konstatere, at virksomheden med deres underskrift bekræfter, at de efterlever arbejdsmiljøreglerne. Som følge af den ændrede ordlyd, er der foretaget konsekvensrettelser i forhold til høringsversionens § 5, stk. 2 og § 6, stk. 2.
- I forhold til høringsversionens § 8 er der indsat et nr. 10 om børneattester.
- Høringsversionens § 16, stk. 2 udgår, da det ikke er tilsigtet at indskrænke mulighederne for delegation.

Der er endvidere foretaget en ændring af § 9, stk. 1 af sproglig karakter på styrelsens egen foranledning så ordet "løbende" er udgået og bestemmelsen dermed er enslydende med udkastets § 16 og lovens § 9 a, stk. 6.